

SENDİKALARDAKİ DEVLET GÖREVLİLERİ

Aydınlık Gazetesi, 5 Ağustos 2011

Yıldırım Koç

Devlet ve hükümet sendikaları nasıl kontrol altında tutar, nasıl yönlendirir?

Bu soruya doğru yanıtlar verilmeden sendikal alandaki gelişmeleri (bırakın yönlendirmek) kavrayabilmek bile mümkün değildir.

En önemli yöntemlerden biri, sendikacıların zaaflarının belirlenmesi ve belgelenmesidir. Daha sonra da şantaj veya yemleme aşamasına geçilir.

İsim vermeyeceğim. Bir dönem önemli bir sendikacı sıkıyönetimi eleştirmeye kalkıyor. Çağırıyorlar. Önüne bir dosya atıyorlar (vermiyorlar, atıyorlar). O sendikacı bir daha hiç konuşmadı. İçki, kadın ve kumar konusunda önemli zaafı vardı.

Sendikaların bazılarındaki yolsuzluk iddiaları da önemlidir.

Hükümet ve özellikle devlet, bu konuda belgeleri toplar ve bekler. Diyelim işçilerin veya kamuoyunun baskısı sonucunda kontrol dışına çıkan sendikacı bir anda neye uğradığını şaşırır. Gazetelerde öyle haberler çıkar ki, eğer ar damarı çatlamamışsa, rezil olur, insan yüzüne çıkamaz. Açığı olan sendikacı, daha önce ibreti alem için harcanan sendikacıları da hatırladığında, tıki çıkmaz.

Yine isim vermeden salaklık düzeyinde bir pervasızlık örneği aktarayım.

Bir sendika genel başkanı Erzurum'a gidiyor. Dönüşte de sendika genel merkezine bir fatura getirip, parasını alıyor. Fatura gerçek, fuel-oil alınmış. Sendika genel başkanı, sendikanın Erzurum şubesinin kaloriferi için fuel-oil satın almış. Bundan daha doğal ne olabilir ki?

Ancak işin aslı sonradan ortaya çıktı. Sendika başkanı da görevinden ayrıldı. Hatta bir süre cezaevinde kaldı.

Sözkonusu sendikanın Erzurum şubesinde kalorifer yokmuş; insanlar sobayla ısınıyormuş.

Sendikaları kontrol etmenin diğer bir aracı ise doğrudan görevlilerdir.

Türkiye'de (ve galiba birçok ülkede) özellikle II. Dünya Savaşı sonrasındaki dönemde sendikacılık hareketini anlayabilmek için devlet görevlileri olgusunu dikkate almak gerekir.

Şevket Yılmaz 1999 yılındaki Yalova depreminde hayatını kaybetti. Türkiye sendikacılık hareketinde çok önemli bir isimdi. 1954 yılında Bursa'da kurulu Mensucat Sanayii İşçileri Sendikası genel başkanlığına getirilmiş, 1965-1995 döneminde Teksif genel başkanlığı ve 1982-1992 döneminde de Türk-İş genel başkanlığı görevini üstlenmiş, 1969-1973 döneminde Adalet Partisi'nden Adana milletvekilliği yapmış bir kişiydi.

1988 yılı başlarında kamuoyunun gündemine bir "MİT Raporu" geldi. Daha sonraki yıllarda Mehmet Eymür tarafından hazırlandığı ifade edilen raporun bir yerinde, Şevket Yılmaz'ın "Teşkilatın (MİT) en iyi ajanlarından biri" olduğu ileri sürülüyordu. Bu konu o tarihlerdeki gazetelerde çeşitli biçimlerde yer aldı. *Hürriyet Gazetesi*'nde "Bu da, MİT Müsteşarı'nın İstifası" başlıklı yazıda bu iddiaya yer veriliyordu.¹ Bekir Coşkun, *Günaydın Gazetesi*'ndeki "Dokuzuncu Köy" köşesinde bu iddiayı ele aldı.² *Milli Gazete* de "Yılmaz, MİT Ajanı mı?" sorusunu haber başlığına çıkardı.³ Şevket Yılmaz bu iddiaları tekzip etmedi. Unutulmasını istedi. Eğer bu iddia doğruysa, Teksif gibi bir dönem yüzbinlerle ifade edilen tekstil işçisini temsil eden bir sendikanın ve Türk-İş'in tepesinde uzun yıllar bir görevli bulunuyordu.

Devletin, özellikle kamu fabrikalarının her açıdan güvenliğini sağlamak amacıyla çok eskiden beri işyerlerine işçi görünümü altında görevli yerleştirdiği bilinmektedir. Ayrıca işe normal yollardan giren işçilerden de bu amaçla yararlanıldığı hep söylenir durur.

Türkiye İşçi Partisi (TİP) 13 Şubat 1961 tarihinde, 1961 genel seçimlerine katılabilmek için parti kurulmasına izin verilen son günde, 12 sendikacı tarafından kuruldu. TİP'in kurucularından biri sendikacı Ahmet Muşlu idi. 7 Şubat 1967 tarihli Ant Dergisi'nde Ahmet Muşlu'nun ajan olduğu ileri sürüldü. Ahmet Muşlu bu iddiayı 21 Mart 1967 tarihli Ant Dergisi'nde tekzip etti. Ant Dergisi, 28 Mart 1967 tarihli sayısında Ahmet Muşlu'nun ajanlık iddiasını yineledi.

Böyle iddialar daha kimler için dolaşıyor, bir bilerseniz.

Güneydoğu Anadolu'da bir ilde önemli bir sendikanın bir şube başkanı vardı. Çok cesurdu. Haddinden fazla cesurdu. Sendikanın parasının bir bölümünü PKK'ya aktardığı söylenirdi. Ancak nedense başı hiç belaya girmezdi. Başka sendikacılar sıkıntı çekti, o çekmedi. Acaba gerçekte kimin adamıydı? Yoksa her iki tarafa da birden mi hizmet ediyordu?

Paranoyak olmaya gerek yok. Ancak bizler işçi sınıfı hareketinin önemini ne kadar biliyorsak, sermayedarlar da, hükümetler de, devlet de biliyor ve bu konuda gereken kısa ve uzun vadeli tedbirleri alıyor.

¹ *Hürriyet Gazetesi*, 21.2.1988.

² Bekir Coşkun, "İşçiler ve MİT," *Günaydın Gazetesi*, 22.2.1988.

³ *Milli Gazete*, 28.2.1988.

Paranoyaklığın alemi yok; ancak çok farklı görünümler altındaki devlet görevlilerinin işçi sınıfını ve sendikacılık hareketini kontrol altında tutmaya ve yönlendirmeye çalıŐtıđını da aklımızın bir köşesinde tutalım ve önerilen her adımı önce kendi mantık szgecimizden geçirelim.